

wydanie specjalne

GAZETA

ŁAPSKA

Rok MMXXV nr 1 (494) 17 stycznia 2025

100 LAT
miasta
Ł A P Y

1925-2025

Łapy. 100 lat dumy i rozwoju

Kiedy osada stała się miastem

1 stycznia 1925 r. weszło w życie rozporządzenie Rady Ministrów z 25 lipca 1924 r. o nadaniu praw miejskich dla Łap. W tym roku obchodzimy 100 lat od tego wydarzenia. To okazja do wspomnień i refleksji nad naszą wspólną historią.

Zaścianki Łapińskich, które w późnym średniowieczu wyrosły nad Narwią niczym grzyby po deszczu, są przykładem typowego osadnictwa drobnej szlachty przybyłej z Mazowsza. W ciągu wieków, wskutek podziałów majątkowych wewnątrz poszczególnych rodzin, pojawiały się nowe wsie, które łączyły ze sobą, nie tylko wspólne pochodzenie mieszkańców jednego rodu, ale i wspólny pierwszy człon nazwy, czyli „Łapy”. W ten sposób do końca XVIII wieku istniało już kilkanaście takich wsi, z czego największymi były Łapy Szotajdy (dawne Łapy Rechy) i Łapy Dębowina. Z chwilą budowy kolei warszawsko-petersburskiej i jej ukończenia w 1862 r., głębokie przeobrażenia nastąpiły wewnątrz wsi Łapy Barwiki, Łapy Leśniki, przez które przeprowadzono tory kolejowe i gdzie zbudowano całą infrastrukturę: stację i warsztaty naprawy parowozów.

W 1903 r. powstała osada Łapy, wskutek wyłączenia części obszarów wsi Łapy Barwiki i Łapy Leśniki. Po odzyskaniu niepodległości w listopadzie 1918 r. i przejściu nawały bolszewickiej na przełomie lipca i sierpnia 1920 r. wśród społeczności łapskiej zaczęto coraz poważniej myśleć o kolejnym kroku, a więc prawach miejskich. Starania te rozpoczęto oficjalnie 15 stycznia 1922 r., kiedy odbyło się pamiętne spotkanie przedstawicieli osady w stołówce warsztatów kolejowych w Łapach. To tam zredagowano i podpisano pierwsze pismo, w którym przedstawiono zamiar rozpoczęcia walki o uzyskanie praw miejskich dla Łap. Przełomem było rozporządzenie Rady Ministrów z 25 lipca 1924 r., a kiedy weszło w życie 1 stycznia 1925 r., mieszkańcy Łap mogli odetchnąć z ulgą, bo od tej pory byli pełnoprawnymi obywatelami miasta. Pierwsze kilkanaście lat młodego miasta były niezwykle trudnymi. Największą przeszkodą utrudniającą rozwój kolejarskich Łap był szalejący kryzys gospodarczy przełomu lat 20. i 30. XX wieku. Mimo tego zdołano wybudować szereg ważnych obiektów: szkołę, budynek Kasy Stefczyka, budynek ZZK, rzeźnię miejską, a przy okazji wybrukować kilka odcinków miejskich ulic.

Wybuch II wojny światowej przerwał obiecującą przyszłość Łap. Okupanci sowieccy a potem i niemieccy z całą zaciętością realizowali swoją zbrodniczą politykę. Prześladowano i wymordowano wielu mieszkańców. Zginęła niemalże cała społeczność żydowska, która przed 1939 r. stanowiła około 10% ogółu ludności miasta. Setki wywieziono na Syberię, do obozów koncentracyjnych, obozów zagłady czy przymusowe roboty. W drugim tygodniu sierpnia 1944 r., kiedy wojska sowieckie ostatecznie wyparły Niemców, miasto było już co prawda wolne, ale zrujnowane. Mieszkańcom nie było dane cieszyć się z tej pozornej wolności, bo sowieccy wyzwoliciele przynieśli ze sobą nowe zniewolenie w postaci ustroju komunistycznego, który obowiązywał w Polsce aż do 1989 r. O wolnej Polsce nie pozwolili zapomnieć żołnierze podziemia niepodległościowego, wśród których

wyróżniał się m.in. działający w okolicach Łap Kazimierz Kamieński „Huzar”. O sprawiedliwość w zniewolonym kraju walczyli od 1980 r. działacze łapskiej „Solidarności”, której najsilniejsza i najliczniejsza komórka działała na terenie ZNTK w Łapach.

Obecnie Łapy ciągle się rozwijają. Mimo zamknięcia dwóch największych zakładów w mieście: ZNTK i Cukrowni, Łapy zdołały podnieść się i przekształcić w ośrodek handlowo-usługowy. W latach 2022-2024 r. przeprowadzono gruntowną modernizację węzła kolejowego w Łapach w ramach wielkiego projektu Rail Baltica. Oddano do użytku nowoczesny budynek Domu Kultury, pierwszy basen miejski, zmodernizowano gminnie szpital, placówki oświatowe i inne budynki użyteczności publicznej. 2 stycznia 2025 r. oficjalnie przekazano do eksploatacji tunel drogowy pod torami kolejowym łączący obie strony miasta. Zaprezentowane obok kalendarium najważniejszych wydarzeń w 100-letniej historii miasta ma na celu przypomnienie istotnych epizodów, o których warto pamiętać podczas tej okrągłej rocznicy.

Piotr Sobieszczak

656.

Rozporządzenie Rady Ministrów

z dnia 25 lipca 1924 r.

o utworzeniu gminy miejskiej Łapy w powiecie wysoko-mazowieckim.

Na mocy art. 1 i 2 ustawy z dnia 20 lutego 1920 r. w przedmiocie zaliczania osad wiejskich w poczet miast oraz zmiany granic miast na obszarze b. zaboru rosyjskiego (Dz. U. R. P. № 19 poz. 92), zarządza się co następuje:

§ 1. Osadę Łapy oraz wsie: Łapy-Barwiki, Łapy-Leśniki, Łapy-Bociany, Łapy-Wity, Łapy-Goździki i Łapy-Lenciuki wyłącza się z gminy wiejskiej Poświętne.

Równocześnie z wymienionych miejscowości tworzy się gminę miejską Łapy z siedzibą własnego zarządu miejskiego w Łapach.

§ 2. Na utworzoną w ten sposób gminę miejską Łapy rozciąga się moc obowiązująca dekretu z dnia 4 lutego 1919 r. (Dz. P. P. № 13 poz. 140) o samorządzie miejskim, uzupełniając jednocześnie wykaz miast, załączonych do tego dekretu, jak następuje:

„172 Łapy”.

§ 3. Wykonanie niniejszego rozporządzenia powierza się Ministrowi Spraw Wewnętrznych.

§ 4. Rozporządzenie niniejsze uzyskuje moc obowiązującą z dniem 1 stycznia 1925 roku.

Prezes Rady Ministrów: W. Grabski

Minister Spraw Wewnętrznych: Z. Hübner

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 25 lipca 1924 r. o utworzeniu gminy miejskiej Łapy w powiecie wysokomazowieckim, Dz.U. 1924 nr 68 poz. 656 [www.isap.sejm.gov.pl]

Kalendarium Jubileuszowe: Między Niepodległością a Stuleciem (1918-2025)

11 listopada 1918 r. Osada Łapy zostaje zajęta przez oddział Polskiej Organizacji Wojskowej.

12 lub 13 listopada 1918 r. Ponownie zajęcie osady przez wojska niemieckie.

17/18 listopada 1918 r. Zajęcie osady przez oddziały polskie bryg. Mariana Januszajtisa-Żegoty.

23 listopada 1918 r. Uruchomienie pierwszych po wojnie bezpośrednich pociągów z Warszawy do Łap i z Ostrołki do Łap.

15 stycznia 1922 r. Zebranie gromadzkie osady Łapy, na którym opowiedziano się za wydzieleniem Łap z gminy Poświętne. Był to oficjalny początek starań lokalnej społeczności w kwestii utworzenia oddzielnej jednostki samorządowej w Łapach z radą miejską i burmistrzem.

1 lutego 1922 r. Rozpoczęcie działalności sześcioklasowej szkoły żeńskiej w osadzie.

1923 r. Otwarcie Ogniska Kolejowego przy ul. Fabrycznej. W budynku uruchomiono pierwsze w osadzie kino.

Uroczystość oficjalnego przejęcia warsztatów kolejowych w Łapach przez polską administrację. Zgromadzeni pracownicy zakładu i mieszkańcy osady przed dworcem kolejowym w Łapach, 10 stycznia 1919 r. [Zbiory autora]

25 listopada 1918 r. Utworzenie w Łapach punktu werbunkowego dla ochotników wstępujących do tworzących się pododdziałów Dywizji Litewsko-Białoruskiej.

10 stycznia 1919 r. Oficjalne przejęcie warsztatów kolejowych w Łapach przez polską administrację. Od tej pory funkcjonowały one pod nazwą Warsztatów Kolejowych Wydziału Mechanicznego w Łapach.

3 maja 1919 r. Uroczyste wyświęcenie Warsztatów Kolejowych Wydziału Mechanicznego w Łapach.

15 grudnia 1919 r. Utworzenie Dyrekcji Wileńskich Kolei Państwowych, do której włączono stację w Łapach.

28-31 lipca 1920 r. Próba zatrzymania na Narwi wojsk rosyjskich przez żołnierzy polskich z batalionu ochotniczego płk. Zagórskiego (Grupa gen. Żeligowskiego).

31 lipca 1920 r. Zajęcia Łap przez wojska rosyjskie.

21 sierpnia 1920 r. Zajęcie Łap przez jednostki 1. Pułku Piechoty Legionów (z 1. Dywizji Piechoty Legionów).

12 grudnia 1920 r. Powstanie I Drużyny Harcerzy im. Romualda Traugutta w Łapach.

30 września 1921 r. Według wyników I Powszechnego Spisu Ludności osada Łapy liczy 3495 mieszkańców (1709 mężczyzn i 1786 kobiet).

27 października 1923 r. Strajk w warsztatach łapskich. Pracę przerwano na wszystkich działach.

25 lipca 1924 r. Opublikowanie rozporządzenia Rady Ministrów dotyczące utworzenia miasta Łapy. Miało ono wejść w życie 1 stycznia 1925 r.

7 grudnia 1924 r. Oficjalne otwarcie pierwszego domu handlowego tzw. Domu Kellera przy ul. Kolejowej.

1 stycznia 1925 r. Wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów o nadaniu praw miejskich dla Łap. Miasto zostało utworzone z osady Łapy oraz wsi: Łapy Barwiki, Łapy Bociany, Łapy Goździki, Łapy Leśniki, Łapy Wity, Łapy Zięciuki. Do czasu pierwszych wyborów samorządowych miastem kierowała Tymczasowa Rada Miejska wraz Tymczasowym Zarządem Miejskim, na czele którego stał Stanisław Hryniewicki, jako jego kierownik.

3 stycznia 1925 r. Ukazanie się artykułu o Łapach w prestiżowym amerykańskim periodyku „Railway Age”.

5 stycznia 1925 r. Do Łap przyjechała delegacja z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z Warszawy na uroczysty bankiet poświęcony utworzeniu miasta.

Luty 1925 r. Powstanie pierwszej szkoły zawodowej w Łapach pod nazwą Miejskiej Doksztalającej Szkoły Rzemieślniczej.

Wyświęcenie Warsztatów Wydziału Mechanicznego w Łapach, 3 maja 1919 r. [Zbiory Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łapach]

5 kwietnia 1925 r. Pierwsze wybory samorządowe w Łapach. Ostatecznie unieważnione 5 maja tego samego roku.

2 sierpnia 1925 r. Drugie wybory samorządowe w Łapach. Zatwierdzone 25 sierpnia tego samego roku.

21 października 1925 r. Pierwsze posiedzenie nowo wybranej Rady Miejskiej Łap.

13 listopada 1925 r. Pierwszym burmistrzem zostaje Kazimierz Świątkowski.

Listopad 1926 r. Przekazanie przez Polskę stronie amerykańskiej 111 tomów ręcznie spisane dzieła pt. Polska Deklaracja o Podziwie i Przyjaźni dla Stanów Zjednoczonych. Wśród 5,5 miliona podpisów, znalazły się tam również autografy uczniów ze szkół powszechnych w Łapach, a także przedstawiciele organów samorządowych, instytucji społecznych, kulturalnych i religijnych, działających w tym czasie na terenie miasta kolejarskiego.

11/12 czerwca 1926 r. Aresztowanie burmistrza Świątkowskiego wraz z trzema innymi członkami PPS pod zarzutem propagowania ideologii komunistycznej.

Czerwiec 1926 r. Marcin Gołaszewski, dotychczasowy zastępca Świątkowskiego, przejmuje na okrągły rok obowiązki burmistrza miasta.

13 października 1926 r. Wybuch dużego pożaru w Magazynie Zasobów na stacji w Łapach.

27 stycznia 1927 r. Uchwała Rady Miejskiej Łap w kwestii włączenia kolonii Osse w granice miasta Łapy. Ostatecznie kolonię przyłączono dopiero w kwietniu 1931 r.

Kwiecień 1927 r. Powstaje Towarzystwo Ochotniczej Straży Pożarnej w Łapach (oficjalne wpisanie do rejestru stowarzyszeń).

1927 r. Powstanie Ogniska Kolejowego Przysposobienia Wojskowego (KPW) w miejsce dawnego Ogniska Kolejowego.

1927 r. Powstanie drużyny sportowej Związku Zawodowego Kolejarzy „Świt”. Od 1934 r. występującej pod nazwą Robotniczego Klubu Sportowego „Świt”.

30 maja 1927 r. Rozwiązanie Rady Miejskiej Łap przez wojewodę białostockiego.

27 czerwca 1927 r. Wybory samorządowe do Rady Miejskiej w Łapach.

Maj 1927 r. Ukończenie budowy domów w kolonii kolejowej Osse.

7 lipca 1927 r. Burmistrzem zostaje Antoni Perkowski.

18 września 1927 r. Konsekracja świątyni pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Łapach.

Wrzesień 1927 r. Rada Miejska wprowadza nowy podatek od posiadania przedmiotów zbytku. Musieli go obowiązkowo uiszczać: właściciele powozów konnych, samochodów, motocykli, rowerów, koni wierzchowych, broni myśliwskiej, gramofonów i patefonów.

11 listopada 1928 r. Nadzwyczajne posiedzenie Rady Miejskiej w Łapach w trakcie którego uchwalono zmienić nazwę ulicy Pietkowskiej na 11 Listopada

1929 r. Warsztaty kolejowe w Łapach zaliczono do I klasy, jednocześnie zmieniono nazwę zakładu na Warsztaty Głównie.

Grudzień 1929 r. Uruchomienie agencji pocztowo-telegraficznej w Łapach.

20 lutego 1930 r. Podczas posiedzenia Rady Miejskiej Łap utworzony zostaje Miejski Komitet Rozbudowy.

8 marca 1930 r. Uruchomienie pierwszego wydawnictwa prasowego, jakim był satyryczno-humorystyczny „Gerwazy i Protazy”.

9 listopada 1930 r. Oddanie do użytku dwupiętrowego domu murowanego przy ul. Głównej, w którym ulokowano lokalny oddział Kasy Stefczyka.

19 marca 1931 r. Zainstalowanie na ścianie dworca w Łapach tablicy pamiątkowej poświęconej Józefowi Piłsudskiemu.

Lipiec 1931 r. Organizacja przez Ognisko KPW i Rodzinę Kolejową pierwszego turnusu kolonii letnich na Ossem.

7 sierpnia 1931 r. Katastrofa kolejowa w Baciutach.

Listopad 1931 r. Otwarcie Domu Ludowego przy ul. Kolejowej (Siedziba Związku Zawodowego Kolejarzy).

9 grudnia 1931 r. Według wyników II Powszechnego Spisu Ludności Miasto Łapy liczy 6674 mieszkańców.

Styczeń 1932 r. Zamontowanie nowego aparatu dźwiękowego w kinie w Ognisku KPW.

4 stycznia 1933 r. Strajk elektryczny w Łapach spowodowany podwyżką cen prądu, jakie ogłosiła elektrownia białostocka.

28-29 czerwca 1933 r. W Łapach odbył się Regionalny Kongres Eucharystyczny.

21 października 1933 r. Zebranie organizacyjne Ochotniczej Straży Ogniowej (Miejskiej), na którym powołano pierwszy zarząd jednostki.

1934 r. Początek budowy stadionu sportowego w dzielnicy Wygwizdowo.

19/20 kwietnia 1934 r. Pożar głównej hali wagonowej Warsztatów Głównych w Łapach. Śmierć naczelnika warsztatów – inż. Jana Bluma.

25 lub 26 września 1934 r. Burmistrzem Łap zostaje Henryk Ciborowski.

18 października 1934 r. Pierwsze posiedzenie Rady Miejskiej Łap z udziałem nowo wybranego burmistrza Henryka Ciborowskiego.

Październik 1934 r. Stowarzyszenie „Rodzina Kolejowa” uruchomiło w Łapach przedszkole. Była to już druga placówka w mieście. Od lat 20. XX wieku działało przedszkole przy Ognisku KPW.

11 listopada 1934 r. Przemianowanie ulicy Fabrycznej na ppłk Stanisława Nilskiego-Łapińskiego.

Listopad 1934 r. Powstanie koła fotograficznego przy Ognisku KPW. Przewodniczącym został znany łapski fotograf i dokumentalista – Władysław Piotrowski.

Grudzień 1934 r. Rada Miejska uchwaliła zmienić nazwę ulicy Głównej na Bronisława Pierackiego.

Lipiec 1935 r. Zmiana nazwy ulic Kolejowej i Sejmikowej, które po połączeniu nosiły odtąd nazwę alei Józefa Piłsudskiego.

1935 r. Oddanie do użytku pierwszej kładki pieszej nad torami, która łączyła ul. ppłk Stanisława Nilskiego-Łapińskiego z aleją J. Piłsudskiego.

14 maja 1935 r. W kościele pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Łapach odbyło się uroczyste nabożeństwo żałobne w intencji zmarłego Marszałka Józefa Piłsudskiego.

31 maja 1935 r. Przez stację Łapy przejechał pociąg specjalny z Warszawy do Wilna, w którym przewożone było serce Józefa Piłsudskiego.

1 lipca 1935 r. Likwidacja łapskiego sierocińca.

24 października 1935 r. Próbnny przejazd wagonu spalinowego zwanego popularnie „Lux Torpedą” na trasie Warszawa-Białystok.

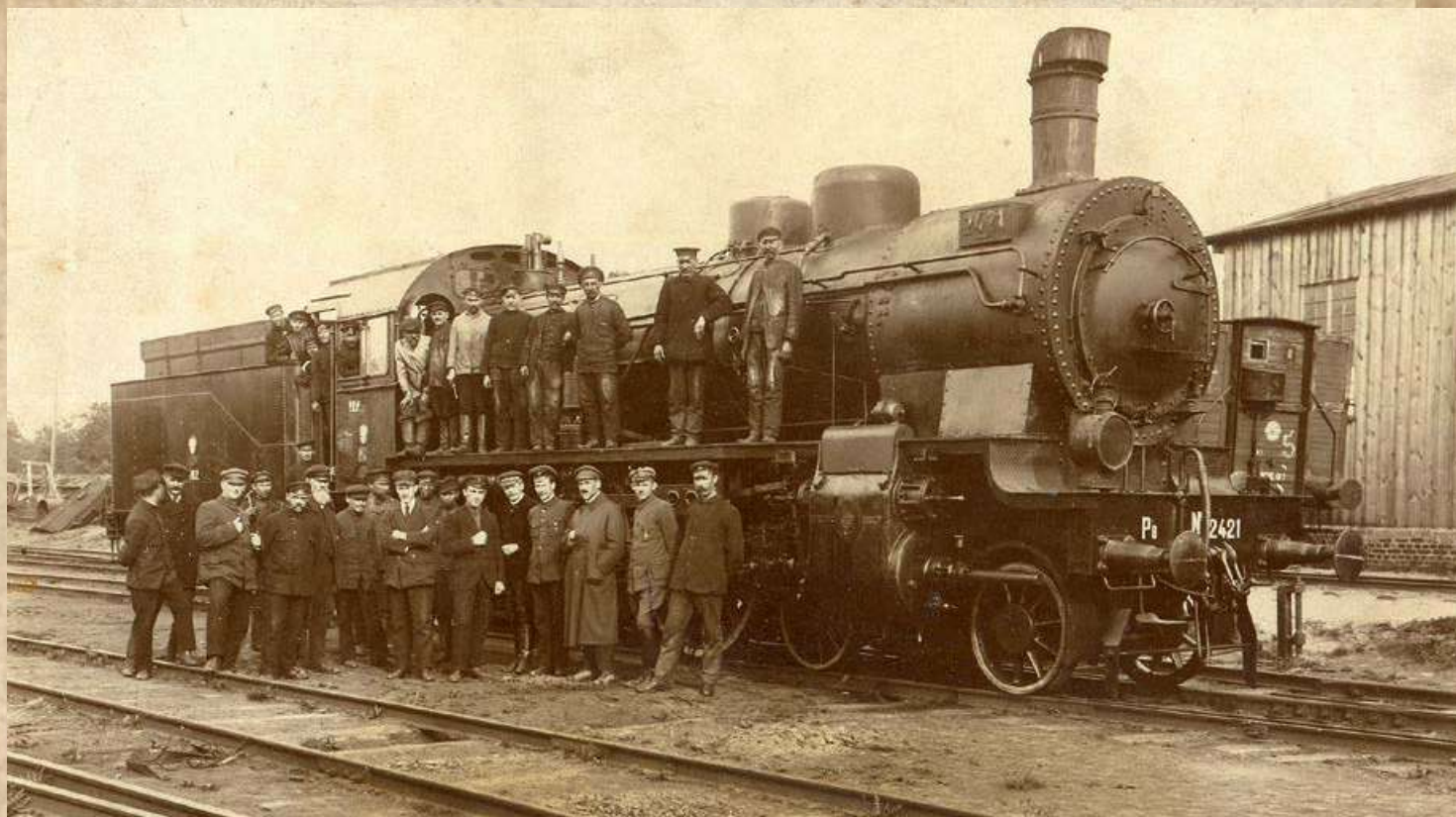
1 grudnia 1935 r. Uroczystość poświęcenia nowego budynku szkoły powszechnej.

2 maja 1936 r. Sprowadzenie do Łap kopii obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

5 września 1936 r. Odbyły się pierwsze dożynki w Łapach.

24 września 1936 r. do 31 marca 1937 r. Henryk Ciborowski zostaje oddelegowany do Piaseczna, gdzie pełnił tymczasowo obowiązki burmistrza. W tym czasie burmistrzem Łap był jego zastępca Konstanty Romanowski.

30 września 1938 r. Przyłączenie do parafii rzymskokatolickiej w Łapach wsi Łapy Goździki i Łapy Zięciuki.

Parowóz P-8 po naprawie w warsztatach kolejowych w Łapach, 10 maja 1921 r. [Zbiory autora]

Administracja warsztatów kolejowych w Łapach w latach 1921-1926, zdjęcie z 1926 r. [Zbiory autora]

1938 r. Otwarcie Samorządowego Ośrodka Zdrowia przy al. Józefa Piłsudskiego.

9 października 1938 r. Uroczystość przekazania karabinów maszynowych dla wojska na Starym Rynku w Łapach.

Kwiecień 1939 r. Uchwała Rady Miejskiej w sprawie przemianowania ulicy Cmentarnej na Piusa XI.

Maj 1939 r. Ostatnie przed wybuchem wojny wybory samorządowe w Łapach.

18 maja 1939 r. Uroczystość poświęcenia sztandaru Publicznej Szkoły Powszechnej stopnia trzeciego im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łapach.

31 sierpnia 1939 r. Łąpscy kolejarze uchwalili przekazanie obligacji Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej na FON w wysokości normy ustalonej dla każdego pracownika.

1 września 1939 r. Wybuch II wojny światowej. Niemcy hitlerowskie rozpoczynają atak na Polskę. Bombardowanie Łap i przyległej linii kolejowej przez lotnictwo niemieckie. Odnotowano pierwszy przypadek śmiertelny na terenie bombardowanego miasta.

2 września 1939 r. Kilukrotnie ataki lotnictwa niemieckiego na miasto. Bomby zapalające spadły głównie na dzielnice: Barwiki i Leśniki. Tego samego dnia w wyniku uderzenia pocisku lotniczego, zginęło 6 osób znajdujących się obok budynku przy al. Józefa Piłsudskiego (obecnie Urząd Miejski w Łapach).

5 września 1939 r. Miasto zostaje trzykrotnie zbombardowane przez niemiecki I i III Dywizjon z 27. Pułku Bombowego. Odnotowano 12 ofiar wśród ludności cywilnej, poległo także 3 żołnierzy.

6 września 1939 r. Kolejny atak lotniczy na miasto. W aporcie dowódcy drugiej eskadry pojawiło się stwier-

dzenie: Atak na linię kolejową Warszawa - Białystok zakończony sukcesem. Miasteczko Łapy zostaje kompletnie zniszczone. (M. Emmerling, s. 128-129).

7 września 1939 r. Zbombardowanie dworca kolejowego w Łapach przez niemieckie samoloty z II Dywizjonu 3. Pułku Bombowego. Z Łap wycofują się żołnierze polscy z 11. kompanii mostów kolejowych.

8 września 1939 r. Zbombardowanie Łap przez niemieckie samoloty z I Dywizjonu 3. Pułku Bombowego. W opinii świadków tego i kolejnego dnia miały miejsce najcięższe bombardowania od początku wojny.

9-10 września 1939 r. Z Łap wycofują się jednostki obrony przeciwlotniczej.

14 września 1939 r. Zajęcie Łap przez żołnierzy niemieckich z 21. Dywizji Piechoty.

17 września 1939 r. Atak Związku Sowieckiego na Polskę.

22-23 września 1939 r. Wycofanie się wojsk niemieckich z Łap poza linię demarkacyjną wytyczoną na mocy układu Ribbentrop-Mołotow.

26 września 1939 r. Zajęcie Łap przez żołnierzy sowieckich z 6. Kozackiego Korpusu Kawalerii i 20. Brygady Zmechanizowanej.

22 października 1939 r. W Łapach odbyły się wybory do Zgromadzenia Ludowego Zachodniej Białorusi.

28 października 1939 r. Łomżyńskie i białostockie włączono do Białoruskiej Socjalistycznej Republiki Sowieckiej.

Październik 1939 r. Sowieci przeprowadzają pierwsze aresztowania wśród mieszkańców. Uwięziony zostaje m.in. burmistrz Henryk Ciborowski wraz z żoną, a także wielu przedstawicieli łapskich elit.

9/10 lutego 1940 r. Pierwsza deportacja sowiecka w głąb ZSRS.

5 marca 1940 r. Józef Stalin podpisuje rozkaz rozstrzelania polskich jeńców i osób cywilnych. Na listach zabitych znalazło się 27 mieszkańców Łap.

12/13 kwietnia 1940 r. Druga deportacja sowiecka w głąb ZSRS.

28/29 czerwca 1940 r. Trzecia deportacja sowiecka w głąb ZSRS.

19/20 czerwca 1941 r. Czwarta deportacja sowiecka w głąb ZSRS.

22 czerwca 1941 r. Agresja niemiecka na ZSRS

25 czerwca 1941 r. Zajęcie Łap przez niemiecką 23. Dywizję Piechoty

12 lipca 1941 r. Zorganizowanie przez Niemców publicznego demontażu pomnika Lenina na Nowym Rynku w Łapach. Okupanci zmusili ludność żydowską do uczestnictwa w całym wydarzeniu. Wytypowano kilkoro mężczyzn, którzy mieli rozebrać pomnik i własnymi siłami zaciągnąć obelisk do Narwi.

1 sierpnia 1941 r. Przejęcie władzy w mieście przez niemiecką administrację cywilną. Łapy znalazły się w nowoutworzonym okręgu białostockim (Bezirk Białystok).

Wrzesień 1941 r. Utworzenie posterunku niemieckiej żandarmerii w Łapach.

Wrzesień 1941 r. Burmistrzem miasta zostaje Tytus Mikulski.

15 listopada 1941 r. Warsztaty kolejowe w Łapach otrzymują nową nazwę, jako Reischbahnausbesserungswerk Łapy (RAW Łapy) i zostają włączone do Dyrekcji Warsztatów Kolejowych w Królewcu.

II połowa 1941 r. Utworzenie szpitala przy ul. Leśnikowskiej.

Luty 1942 r. Burmistrzem miasta zostaje Edward Roszkowski.

Naczelnik warsztatów kolejowych w Łapach inż. Rudolf Schmidt, 17 kwietnia 1926 r., [Zbiory autora]

Budowa największej hali wagonowej na terenie warsztatów kolejowych w Łapach. W środku stoi naczelnik Rudolf Schmidt, 1925 r., [Zbiory autora]

Malarnia i tapicernia (w tle) warsztatów kolejowych w Łapach, 1925 r. [Zbiory autora]

1 kwietnia 1942 r. Utworzenie Amtsbezirk Łapy. Amtskomisarzem i jednocześnie burmistrzem został baron Paul von Vantoch Rekowski.

14 kwietnia 1942 r. Utworzenie trzech magazynów na terenie Łap (Reichsbahn Nachschubämter für Werkstätten), które miały zaopatrywać w części do parowozów i inny materiał kolejowy front wschodni.

15 maja 1942 r. Amtskomisarz wydaje zarządzenie zakazujące poruszania się rowerami na terenie podległego mu okręgu, w tym i miasta.

1942 r. Utworzenie w Łapach biura Arbeitsamtu oraz uruchomienie działalności zakładu Helmutha M. Goltza. Rozbudowa warsztatów i zmiana układu ulic miasta po stronie południowej miasta. Rozbiórka i przeniesienie kilkudziesięciu budynków mieszkalnych.

2 listopada 1942 r. Obława niemiecka na ludność żydowską w Łapach. Likwidacja getta otwartego i wywózka łapskich Żydów do getta białostockiego.

7 listopada 1942 r. Rozstrzelanie przez żandarmerię niemiecką dwóch nastoletnich chłopców z Łap.

Styczeń 1943 r. Wywózka kilkudziesięciu mieszkańców do niemieckich gospodarstw w głąb Rzeszy.

Luty-sierpień 1943 r. Przez Łapy przejeżdżają transporty kolejowe wiozące ludność żydowską do obozu zagłady w Treblince.

Wrzesień 1943 r. Budowa schronów przeciwlotniczych na terenie warsztatów kolejowych.

27 października 1943 r. Nadprezydent Prowincji Prus Wschodnich Erich Koch wizytuje łapskie warsztaty kolejowe.

15 stycznia 1944 r. Uruchomienie na terenie warsztatów kolejowych działu naprawy samochodów, który przeniesiony został z Mińska.

27 maja 1944 r. Masowa łapanka, w wyniku której aresztowano 325 mieszkańców Łap. Większość została wywieziona w kolejnych miesiącach do niemieckich obozów koncentracyjnych.

Czerwiec 1944 r. Koncentracja oddziałów AK (76 p.p.) na terenie przedwojennego powiatu wysokomazowieckiego w ramach planowanej akcji „Burza”.

Lipiec 1944 r. Ewakuacja warsztatów kolejowych. Niemcy wywieźli znaczną część parku maszynowego i dokumentację zakładu a następnie wysadzono w powietrze budynki warsztatów. Ocalała jedynie główna hala wagonowa, dzięki szybkiej interwencji żołnierzy AK.

31 lipca 1944 r. Wysadzenie przez Niemców mostów kolejowych na Narwi.

1 sierpnia 1944 r. Początek walk nad Narwią, mających na celu okrążenie i zajęcie Łap. Zajęcie Suraża przez wojska sowieckie.

6 sierpnia 1944 r. (godz. 10.00) Początek sowieckiej operacji zajęcia Łap od strony Suraża i Uhowa. Zajęcie południowo-wschodniej części miasta oraz wsi: Łapy-Szołajdy, Łapy-Dębowina, Łapy-Pluśniaki oraz Łapy-Korczaki.

6/7 sierpnia 1944 r. Częściowo udana próba zajęcia Łap przez dwie kompanie II batalionu 76 p.p. AK, które dotarły do miasta od strony Płonki Kościelnej.

7 sierpnia 1944 r. Zajęcie pozostałej części miasta przez wojska sowieckie, w tym m.in. dzielnicę Goździki.

8 sierpnia 1944 r. Zajęcie przez wojska sowieckie wsi Łapy Łynki, Łapy Korczaki i Gąsówkę Oleksin.

19 sierpnia 1944 r. Pierwsze po zakończeniu działań wojennych posiedzenie Rady Miejskiej w Łapach. Burmistrzem został Antoni Perkowski.

22 sierpnia 1944 r. Pierwsze posiedzenie Magistratu m. Łap w lokalu Kasy Stefczyka.

Wrzesień 1944 r. Utworzenie Miejskiej Rady Narodowej w Łapach.

Wrzesień 1944 r. Uruchomienie Koedukacyjnego Gimnazjum Ogólnokształcącego w Łapach.

7/8 grudnia 1944 r. Katastrofa kolejowa w pobliżu przystanku Łapy Osse. Zginęło 14 osób.

II połowa 1944 r. Założenie pierwszej spółdzielni handlowej „Kolejarz” w Łapach.

Panorama stacji i warsztatów kolejowych w Łapach. Po prawej stronie główna hala wagonowa w budowie, 1925 r. [Zbiory autora]

Tymczasowy Zarząd m. Łapy i tzw. rada przyboczna, styczeń 1925 r., fot. R. Raciborski.
[Zbiory rodziny Sańko-Sawczenko]

Świątynia pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Łapach, lata 30. XX wieku. [Zbiory rodziny Sańko-Sawczenko]

15 grudnia 1944 r. Nowym burmistrzem zostaje Jan Kaczyński.

10 maja 1945 r. Oddziały „Dziadka” i „Huzara” przeprowadziły akcję na Posterunek MO i Posterunek Ochrony Kolei w Łapach.

27 maja 1945 r. Oddział „Huzara” przeprowadził akcję przeciwko resortowi bezpieczeństwa i milicji pod Płonką Kościelną.

6/7 czerwca 1945 r. Żołnierze z I szwadronu (V Brygady Wileńskiej mjr Zygmunta Szendzielarza „Łupaszki”) stoczyli w Łapach potyczkę z oddziałem sowieckim.

Czerwiec 1945 r. Łapy liczą 4455 mieszkańców.

Sierpień 1945 r. Łapy liczą 4980 mieszkańców. To o 30% mniej niż w 1939 r.

Sierpień 1945 r. W Łapach zorganizowano Powiatowy Urząd Repatriacyjny.

27 sierpnia 1945 r. Koedukacyjne Gimnazjum Ogólnokształcące przemianowane zostaje na Państwowe Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące w Łapach.

16 października 1945 r. Oddział „Huzara” zatrzymał na stacji w Łapach pociąg relacji Białystok–Warszawa, po czym rozbroił i rozmundurował żołnierzy LWP i Armii Czerwonej.

1945 r. Ministerstwo Kolei wydało decyzję o natychmiastowym odbudowaniu warsztatów kolejowych w Łapach.

8 stycznia 1946 r. Nieudany zamach oddziału „Huzara” na trzech funkcjonariuszy WUBP z Białegostoku. Akcja miała miejsce na stacji kolejowej w Łapach.

12 lub 13 stycznia 1946 r. Aresztowanie burmistrza Jana Kaczyńskiego i jego zastępcy Aleksandra Łapińskiego

przez bezpiekę z Wysokiego Mazowiecka. A. Łapińskiego wkrótce zwolniono z aresztu.

17 stycznia 1946 r. Oddział „Huzara” rozbroił posterunek MO w Łapach i uwolnił stamtąd kilku więźniów.

1 marca 1946 r. Nieznany oddział podziemia niepodległościowego dokonał napadu na kasę biletową stacji kolejowej w Łapach, skąd zabrano gotówkę w kwocie 11 826 zł.

6 marca 1946 r. Nowym burmistrzem zostaje Aleksander Łapiński.

17 marca 1946 r. Zderzenie się dwóch pociągów na stacji w Łapach. Poza osobami rannymi nikt nie zginął.

12 czerwca 1946 r. Zarząd Miejski w Łapach zdecydował o połączeniu straży miejskiej i kolejowej w jedną jednostkę pożarniczą.

30 czerwca 1946 r. W Łapach odbyło się referendum ludowe, którego wyniki, podobnie jak w całej Polsce, zostały sfałszowane przez władzę komunistyczną.

18 lipca 1946 r. Rozstrzelanie Haliny Wituły, Apolonii Matusiewicz i Michaliny Giermołowicz przez oddział „Huzara”.

1 września 1946 r. Uruchomienie Publicznej Doksztalującej Szkoły Zawodowej w Łapach. W lutym 1948 r. zmieniono jej nazwę na Publiczną Średnią Szkołę Zawodową w Łapach.

15 listopada 1946 r. Zajęcie miasta przez 2. szwadron ppor. Waleriana Nowackiego „Bartosza” z VI Brygady Wileńskiej AK, którzy uprzednio podali się za UB z Białegostoku.

Styczeń 1947 r. Powstanie Komitetu Miejskiego PPR w Łapach.

Członkowie Kolejowego Przystosowania Wojskowego, Straży Ogniowej i Orkiestry Warsztatów Głównych, 1932 r. [Zbiory autora]

Rada Miejska Łap, listopad 1928 r. [Zbiory rodziny Sańko-Sawczenko]

Dom mieszkalny inż. Wiktora Szniolisa, naczelnika Warsztatów Głównych w Łapach, lata 30. XX wieku. [Zbiory autora]

19 stycznia 1947 r. W Łapach odbyły się wybory do Sejmu Ustawodawczego. Także i te wyniki zostały sfalszowane.

9 czerwca 1947 r. Szkoła Podstawowa nr 2 otrzymuje nowy drewniany budynek przy ul. Kolejowej.

Grudzień 1947 r. Łapy liczą 5192 mieszkańców.

Grudzień 1947 r. Warsztaty kolejowe otrzymują nową nazwę: Warsztaty Mechaniczne nr 16 w Łapach.

23 grudnia 1947 r. Potyczka połączonych oddziałów „Huzara” i „Młota” z grupą operacyjną PUBP z Wysockiego Mazowieckiego i Bielska Podlaskiego w domu Jamiołkowskich przy ulicy Południowej w Łapach.

19 lutego 1948 r. Oddanie do użytku linii wysokiego napięcia na odcinku Białystok – Łapy. Dwa miesiące później w mieście pojawiło się światło elektryczne.

20 kwietnia 1948 r. MRN w Łapach zdecydowało o połączeniu szpitala z Kolejowym Ośrodkiem Zdrowia.

1948 r. Powołanie Koła Sportowego „Kolejarz” i Klubu Sportowego „Błękit”.

Grudzień 1948 r. Utworzenie Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Wkrótce w Łapach powstały komórki tejże partii, która od tej pory miała kontrolować wszystkie aspekty życia codziennego mieszkańców.

Luty 1949 r. Łapy liczą 5493 mieszkańców.

5 kwietnia 1949 r. Nowym burmistrzem zostaje Bronisław Olędzki, który piastował to stanowisko do 20 czerwca 1950 r. Był ostatnim burmistrzem miasta.

6 lipca 1949 r. Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łapach zdecydowało o gruntownej zmianie nazw ulic w mieście: Długą na Waryńskiego, Główną na Manifestu Lipcowego, Kolejową na Marszałka Stalina, Kościelną na Generała Karola Świerczewskiego, 11 Listopada na 1 Maja, Piękną na Armii Czerwonej, Przechodnią na Marcellego Nowotki, Żwirki i Wigury na Stanisława Dubois.

30 czerwca 1950 r. Zgodnie z ustawą z 20 marca 1950 r. o radach narodowych odbyła się w Łapach pierwsza sesja Miejskiej Rady Narodowej. Przewodniczącą Prezydium MRN została Czesława Malukiewicz.

1950 r. Łapy liczą około 5100 mieszkańców.

1951 r. Oddanie do użytku dwóch torów na odcinku Łapy – Białystok.

22 sierpnia 1952 r. Obława w Witach. Grupa operacyjna otoczyła gospodarstwo Kowalewiczów, w których ukrywał się sierż. Lucjan Niemyjski „Krakus”. Niemyjski, nie chcąc dać się aresztować, postanowił się zastrzelić.

9 marca 1953 r. W związku ze śmiercią Józefa Stalina (5 marca 1953 r.) w Łapach i na terenie całego powiatu wykomazowieckiego przerwano pracę we wszystkich zakładach, a zgromadzona na ulicach ludność słuchała radiowej relacji z pogrzebu dyktatora. Ks. Henryk Bagiński, proboszcz parafii pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Łapach, mimo zarządzeń ze strony władzy komunistycznej, nie zezwolił tego dnia na bicie w dzwony. Łapy były jedną z nielicznych miejscowości na terenie powiatu, gdzie tego dnia dzwonów kościelnych nie uruchomiono.

Kolonia kolejowa Osse, lata 30. XX wieku. [Zbiory autora]

Alejka spacerowa przy stacji kolejowej w Łapach, 1934 r., fot. W. Piotrowski. [Zbiory autora]

Mosty kolejowe na Narwi. Drugi most po prawej stronie został zbudowany w latach 30. XX wieku. Zdjęcie z epoki. [Zbiory autora]

24–26 marca 1953 r. Posiedzenie wyjazdowego Wojskowego Sądu Rejonowego w budynku parafialnym przy ul. Cmentarnej w Łapach. Sądzone wówczas Kazimierza Kamińskiego „Huzara”, Mieczysława Grodzkiego „Żubryda”, ks. Wiktora Borysiewicza z parafii w Pobikrach, Wacława Zalewskiego „Zbyszka”, Tadeusza Kryńskiego „Rokite”, ks. Czesława Rakowskiego (prefekta parafii w Łapach) i Kazimierza Łapińskiego. „Huzara”, „Żubryda” i „Zbyszka”, skazano na śmierć.

1954 r. Zakłady Naprawcze Wagonów nr 16 zostają przekształcone w Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego w Łapach.

1954 r. Powstanie pierwszego stałego kina po wojnie. Otrzymało ono nazwę „1 Maja”, z czasem nazwę zmieniono na „Kolejarz”.

11 sierpnia 1954 r. Ukazanie się rozporządzenia Rady Ministrów o utworzeniu powiatu łapskiego. Weszło ono w życie w grudniu tego samego roku.

17 grudnia 1954 r. Pierwsza sesja Powiatowej Rady Narodowej w Łapach.

1954 r. Utworzenie Komendy Powiatowej Straży Pożarnej w Łapach.

1955 r. Powiat łapski liczy 35 067 mieszkańców

1955 r. Utworzenie Liceum Pedagogicznego w Łapach (istniało do 1970 r.).

1955 r. Utworzenie Gminnej Spółdzielni Samopomocy Chłopskiej w Łapach.

1956 r. Utworzenie Zakładu Oczyszczania Miasta w Łapach.

Dworzec kolejowy, lipiec 1939 r. [Archiwum Akt Nowych, Naczelny Komitet Uczczenia Pamięci Marszałka J. Piłsudskiego, sygn. 57]

Okolice Łap w latach 30. XX wieku. Fragment mapy Karte des Deutschen Reiches 1:100 000; Großblatt Nr. 342, www.polona.pl

1956 r. Szpital w Łapach otrzymuje pierwszą karetkę pogotowia.

1956 r. Powstanie Koła Zakładowego ZNTK, pierwszej instytucji turystyczno-krajoznawczej w Łapach.

26 listopada 1956 r. W trakcie posiedzenia MRN w Łapach dokonano zmiany nazw ulic Stalina i Stalingradzkiej. W obu przypadkach wrócono do nazw przedwojennych. Pierwszą zmieniono na ulicę Kolejową, drugą na ulicę Leśnikowską.

1 stycznia 1957 r. Otwarcie Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Łapach.

1958 r. Zmiana nazwy dotychczasowego największego klubu sportowego w Łapach na Kolejowy Klub Sportowy „Kolejarz-Pogoń”.

4 maja 1958 r. Włączenie wsi Łapy-Korczaki w granice parafii pw. Św. Ap. Piotra i Pawła w Łapach.

6 sierpnia 1959 r. Do Łap dociera peregrynująca po kraju kopia obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej.

1 stycznia 1960 r. Otwarcie Powiatowej Stacji Pogotowia Ratunkowego w Łapach.

28 sierpnia 1960 r. Otwarcie nowego budynku Szkoły Podstawowej nr 2 w Łapach.

Listopad 1960 r. Otwarcie nowej przychodni lekarskiej dla pracowników kolejowych przy ul. Nowotki (obecnie W. Sikorskiego).

1 sierpnia 1961 r. Otwarcie nowego dworca kolejowego w Łapach (Wyburzono go w dniach 19-20 kwietnia 2023 r.).

1 maja 1962 r. Modyfikacja nazwy ZNTK w Łapach poprzez dodanie nazwy patrona w osobie Marceliego Nowotki.

13 maja 1962 r. Odświeżenie pomnika Marceliego Nowotki na placu dawnego Starego Rynku. Przemianowanie ul. Kolejowej na ul. Marceliego Nowotki.

1963 r. Łapy liczą około 7900 mieszkańców.

Czerwiec 1963 r. Ministerstwo Komunikacji przekazało oddziałowi TPD w Łapach wagon „Pulman”, celem zorganizowania w nim świetlicy. Wagon ustawiono między kładką przez tory a obecną ulicą Sikorskiego.

1 września 1964 r. Otwarcie Technikum Zawodowego dla Pracujących Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego im. Marceliego Nowotki w Łapach.

Kwiecień 1966 r. W miejsce dawnego Koła Zakładowego ZNTK powstaje Oddział Zakładowy Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego „Kolejarz” przy ZNTK w Łapach.

9-17 kwietnia 1966 r. Łapska parafia rzymskokatolicka przeżywała „Tydzień Tysiąclecia”, który upamiętniał 1000 rocznicę Chrztu Polski.

1968 r. W ZNTK pracuje 2056 osób. Remontowane są wagony osobowe i towarowe.

Pracownicy pierwszego powojennego szpitala w Łapach w 1945 r. Pierwszy od lewej: Zakrzewski, 2 - NN, 3 - Kowalska, 4. Maria Kuzin, 5. Eugenia Sobieszczak, 6. P. Maria (Kucharka), 7. P. Nowik - obsługa. Na dole od lewej: Dr. Wacław Mróz, Kulesza (intendent gospodarczy), Wiktoria Kaczyńska. [Zbiory Franciszka Kaczyńskiego]

Lipiec 1969 r. Początek budowy cukrowni w Łapach. Pół roku później inwestycję wstrzymano.

1 września 1969 r. Otwarcie nowego budynku Przychodni Obwodowej (Rejonowej) przy ul. Piaskowej.

1969 r. Rozbiórka starego stadionu na Wygwizdowie w związku z planowaną budową bocznicy kolejowej, której tory miały biec do powstającej cukrowni.

1969 r. Budowa przystanku kolejowego wraz z poczekalnią w Łapach Osse.

1969 r. Początek budowy nowego szpitala w Łapach.

1970 r. Łapy liczą 9065 mieszkańców. Wskaźnik wzrostu ludności w stosunku do 1950 r. wyniósł 149%. W przemyśle zatrudnionych było wówczas 2732 osoby, z czego większość stanowili kolejarze.

1970 r. W ZNTK pracuje 2014 osób. W tym samym roku otwarto na terenie zakładu Przyzakładową Szkołę Zawodową.

1970 r. W kinie „Kolejarz” zainstalowano nową aparaturę umożliwiającą wyświetlanie seansów panoramicznych.

1971 r. Utworzenie Zespołu Szkół Mechanicznych, któremu początkowo podlegała Szkoła Metalowa i Technikum Mechaniczne.

Kwiecień 1971 r. Biuro Polityczne KC PZPR zarządziło kontynuację budowy cukrowni, nadając jej jednocześnie priorytetowe znaczenie.

30 lipca 1971 r. Z ZNTK wyjechał ostatni wyremontowany wagon osobowy. Od tej pory zakład remontował wyłącznie tabor towarowy.

9 października 1971 r. Oddanie do użytku nowej automatycznej centrali telefonicznej w Łapach.

Maj 1972 r. Początek budowy największej hali remontowej dla wagonów 4-osioowych na terenie ZNTK.

1972 r. Zbudowanie drugiego toru na odcinku z Łap do Małkini.

1972 r. Mieszkańcy Łap Osse postanowili wszcząć starania mające na celu budowę kaplicy rzymskokatolickiej. Pomysł został odrzucony przez władze komunistyczne.

9 grudnia 1972 r. Uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej, w wyniku której powstała gmina Łapy.

3 stycznia 1973 r. Inauguracyjna sesja Gminnej Rady Narodowej w Łapach.

3 marca 1973 r. Uroczyste otwarcie nowego budynku szpitala w Łapach. Obiekt posiadał 192 łóżka i był głównym obiektem leczniczym powołanego w 1975 r. Zespołu Opieki Zdrowotnej.

17 grudnia 1973 r. Inauguracyjna sesja Miejskiej Rady Narodowej w Łapach.

1973 r. Budowa drugiej kładki nad torami w dzielnicy Wygwizdowo (rozebranej w sierpniu 2024 r.) w miejscu niestrzeżonego przejazdu kolejowego. W Łapach w tym czasie były trzy przejazdy drogowo-kolejowe: ul. Mostowa, Wygwizdowo i Zięciuki.

1974 r. Otwarcie Domu Żołnierza przy ul. Leśnikowskiej.

1974 r. Budowa nowego stadionu sportowego przy ul. Leśnikowskiej.

24 lipca 1974 r. Uroczyste otwarcie Cukrowni w Łapach

22 września 1974 r. Początek pierwszej kampanii produkcyjnej w cukrowni w Łapach.

11 grudnia 1974 r. Wizyta I sekretarza KC PZPR Edwarda Gierka w cukrowni w Łapach.

30 grudnia 1974 r. Otwarcie Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej w Łapach.

28 maja 1975 r. Zniesienie powiatu łapskiego.

1975 r. Łapy liczą około 10 590 mieszkańców.

1 lipca 1975 r. Powołanie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Łapach.

15 października 1975 r. Zarządzeniem naczelnika Łap zostaje powołany Dom Kultury w Łapach, jednakże bez własnego budynku.

23 stycznia 1976 r. Pierwsze posiedzenie połączonych instytucji miejskich i gminnych. Od tej pory nosiły one nazwy: Rady Narodowej Miasta i Gminy w Łapach oraz Prezydium Rady Narodowej Miasta i Gminy w Łapach.

Styczeń 1976 r. Utworzenie Komendy Rejonowej Straży Pożarnej w Łapach.

Wrzesień 1976 r. Otwarcie pawilonu usługowo-motoryzacyjnego przy ul. Waryńskiego (obecnie ul. Długa).

24 września 1977 r. Otwarcie Domu Rzemiosła przy ul. Piwnej w Łapach.

29 sierpnia 1980 r. Masówka na terenie ZNTK w Łapach, w trakcie której pracownicy poparli strajk w Gdańsku i przekazali kierownictwu zakładu swoje postulaty.

1980 r. Łapy liczą około 13 567 mieszkańców, natomiast wraz z gminą wiejską – 20 377.

1980 r. ZNTK w Łapach zatrudniając 2870 pracowników

4 grudnia 1980 r. Wybory do Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w Łapach.

Wrzesień 1980 r. Powstanie na terenie ZNTK Komitetu Założycielskiego „Solidarność”.

2 października 1980 r. Strajk ostrzegawczy w ZNTK w Łapach.

4 listopada 1980 r. Strajk solidarnościowy w ZNTK w Łapach.

Styczeń 1981 r. Utworzenie Terenowej Komisji Koordynacyjnej NSZZ „Solidarność” w Łapach.

1981 r. W łapskiej cukrowni zatrudnionych było 1032 osoby.

18 maja 1981 r. W trakcie XX Sesji RNMiG w Łapach na wniosek MKK „Solidarność” dokonano zmiany nazwy ulicy Nowotki na Władysława Sikorskiego.

29 listopada 1981 r. Msza święta na terenie ZNTK w Łapach, po której nastąpiło poświęcenie krzyża-pomnika, zlokalizowanego przy portierni zakładu.

13 grudnia 1981 r. Początek stanu wojennego. Aresztowanie przez milicję głównych działaczy „Solidarność” w Łapach. Członkowie związku podjęli się ryzykownej akcji ukrycia sztandaru „Solidarność” i zabezpieczenia dokumentacji.

1982 r. Budowa drewnianej kaplicy przy ul. J. Matejki w Łapach.

1 października 1982 r. Oddanie do użytku wiaduktu drogowego nad torami kolejowymi w dzielnicy Zięciuki.

1 stycznia 1983 r. Rozpoczęcie działalności samodzielnego ośrodka duszpasterskiego przy tymczasowej drewnianej kaplicy.

3 października 1983 r. Ukończenie elektryfikacji odcinka kolejowego z Małkini do Łap. Tego dnia na stacji w Łapach wjechał pierwszy pociąg elektryczny.

13 listopada 1983 r. Wmurowanie kamienia węgielnego pod budowę nowego kościoła na Ossem.

1984 r. ZOZ w Łapach rozpoczyna budowę Domu Pomocy Społecznej w Uhowie.

1985 r. Łapy liczą około 15 717 mieszkańców.

1 grudnia 1985 r. Erygowanie parafii pw. Św. Krzyża w Łapach.

Pociąg pospieszny wyrusza w kierunku Białegostoku, 1965 r. Fot. Piotr Kretowicz. [Zbiory Adama Górskiego]

Pociąg towarowy wjeżdża do Łap od strony Białegostoku, 1960 r. Fot. Piotr Kretowicz. [Zbiory Adama Górskiego]

1985 r. Ukończenie budowy kolejnej hali wagonowej na terenie ZNTK w Łapach, którą zlokalizowano obok starej „wagonówki”.

1 listopada 1986 r. Erygowanie parafii pw. Św. Jana Chrzciciela na Ossem.

1987 r. Otwarcie pierwszego w mieście salonu gier komputerowych.

5 września 1987 r. Pobłogostawienie kościoła parafialnego pw. Św. Jana Chrzciciela na Ossem.

1988 r. Łapy liczą 16 741 mieszkańców.

1989 r. Budowa gazociągu na Białostocczyźnie, w tym również i na terenie gminy Łapy.

1989 r. Oddanie do użytku wielofunkcyjnego budynku przy pl. Nowego Rynku, do którego przeniesiono miejską bibliotekę.

1989 r. Miasto liczy około 17 400 mieszkańców. Cała gmina miejsko-wiejska liczy 24 300 osób.

1990 r. ZNTK w Łapach zatrudniają około 2000 pracowników.

1990 r. Utworzenie Łapskiego Towarzystwa Gospodarczego.

1990 r. Utworzenie Łapskiego Towarzystwa Regionalnego im. ppłk Stanisława Nilskiego-Łapińskiego.

25 maja 1990 r. Ukazanie się pierwszego numeru „Gazety Łapskiej”.

27 maja 1990 r. Pierwsze wolne wybory samorządowe w Łapach.

7 czerwca 1990 r. Inauguracyjna sesja Rady Gminy i Miasta Łapy.

20 czerwca 1990 r. Burmistrzem Łap zostaje Roman Czepe.

2 grudnia 1990 r. Odprawienie nabożeństwa w nowej hali remontowej na terenie ZNTK, które było celebrowane przez ks. Biskupa Tadeusza Zawistowskiego. Poświęcono wówczas figurkę św. Katarzyny – patronki kolejarzy.

28 czerwca 1991 r. Uchwała RMIg w Łapach w sprawie zmiany nazw ulic na terenie miasta, które obowiązywały w poprzednim ustroju.

1992 r. Zdobyte przez Waldemara Kikolskiego, podczas Igrzysk Paraolimpijskich w Barcelonie: złotego medalu na dystansie 800 metrów, srebrnego medalu na dystansie 1500 metrów, srebrnego medalu na dystansie 5000 metrów.

26 września 1993 r. Pobłogostawienie kościoła parafialnego pw. Św. Krzyża w Łapach.

1993 r. Łapy liczą 17 471 mieszkańców.

Lipiec 1994 r. Burmistrzem Łap zostaje Jerzy Mojkowski.

1996 r. Zdobyte przez Waldemara Kikolskiego, podczas Igrzysk Paraolimpijskich w Atlancie: złotego medalu w maratonie, srebrnego medalu na dystansie 1000 metrów, brązowego medalu na dystansie 5000 metrów.

1997 r. Łapy liczą 17 550 mieszkańców.

Grudzień 1997 r. Otwarcie nowej siedziby Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej PSP przy ul. Płonkowskiej w Łapach.

Listopad 1998 r. Burmistrzem Łap zostaje Tadeusz Wróblewski.

10 września 1999 r. Konsekracja kościoła parafialnego pw. Św. Krzyża w Łapach.

2000 r. Zdobyte przez Waldemara Kikolskiego złotego medalu w maratonie podczas Igrzysk Paraolimpijskich w Sydney.

Listopad 2002 r. Burmistrzem Łap ponownie zostaje wybrany Tadeusz Wróblewski.

Rozbiórka pomnika Marcelgo Nowotki w Łapach, 1990 r. Fot. Jerzy Barańczuk [Zbiory autora zdjęcia]

21 grudnia 2005 r. Uroczyste otwarcie biura poselskiego pośta Romana Czepe z Prawa i Sprawiedliwości.

Listopad 2006 r. Roman Czepe zostaje burmistrzem Łap po uprzedniej rezygnacji z mandatu pośta.

2008 r. Likwidacja Cukrowni w Łapach.

28 lipca 2009 r. Sąd Rejonowy w Białymstoku ogłosił upadłość Zakładów Naprawczych Taboru Kolejowego w Łapach.

Listopad 2010 r. Burmistrzem Łap zostaje Wiktor Brzosko.

2011 r. Łapy liczą 16 200 mieszkańców.

2012 r. Łapy liczą 16 124 mieszkańców.

Październik 2014 r. Oddanie do użytku przebudowanego budynku dawnego „domu złotego wieku” który zmienił się w Inkubator Przedsiębiorczości w Łapach.

2014 r. Łapy liczą 15 879 mieszkańców. Cała gmina liczy 22 300 osób.

Listopad 2015 r. Burmistrzem Łap zostaje Urszula Jabłońska.

Sierpień 2017 r. Rozpoczęcie rozbudowy szpitala w Łapach, którą zakończono w lutym 2019 r.

2018 r. Łapy liczą 15 643 mieszkańców. Cała gmina liczy 21 965 osób.

Listopad 2018 r. Burmistrzem Łap zostaje Krzysztof Gołaszewski.

2020 r. Łapy liczą 15 412 mieszkańców. Cała gmina liczy 21 653 osoby.

1 grudnia 2020 r. Rozpoczęcie działalności Pracowni Tomografii Komputerowej przy SP ZOZ w Łapach.

1 stycznia 2021 r. Rozpoczęcie działalności Szpitalnego Oddziału Ratunkowego (SOR) przy SP ZOZ w Łapach.

26 maja 2021 r. Uroczyste otwarcie lądowiska SP ZOZ w Łapach dla śmigłowców LPR.

31 sierpnia 2021 r. Zakup przez Gminę Łapy działki o powierzchni 3.7217 ha od Wspólnoty Gruntowej Binduga, na której zlokalizowany jest Stadion Miejski w Łapach. Czerwiec 2021 r. Oddanie do użytku nowego budynku Domu Kultury w Łapach.

2023 Łapy liczą 14 436 mieszkańców. Cała gmina liczy 20 285 osób.

11 grudnia 2023 r. Zakup przez Gminę Łapy, od Wspólnoty Gruntowej Binduga, przylegającego do stadionu miejskiego, terenu o pow. 4 ha.

2024 r. Łapy liczą 14 025 mieszkańców. Cała gmina liczy 20 143 osób.

Kwiecień 2024 r. Burmistrzem Łap ponownie zostaje wybrany Krzysztof Gołaszewski.

2022-2024 r. Gruntowna przebudowa węzła kolejowego w Łapach w ramach modernizacji linii Rail Baltica.

29 października 2024 r. Oddanie do użytku basenu miejskiego przy ul. Matejki.

2 stycznia 2025 r. Oficjalne otwarcie tunelu drogowego łączącego północną część miasta z południową.

Piotr Sobieszczak

Drodzy Mieszkańcy! Szanowni Państwo!

Z okazji 100. rocznicy nadania Łąpom praw miejskich życzymy Państwu szczęścia, pomyślności, realizacji planów w życiu osobistym i zawodowym.

Niech Łąpy dalej się rozwijają, aby były coraz lepszym miejscem do życia.

Dziękujemy Mieszkańcom za codzienną pracę i wysiłek w budowaniu naszej lokalnej społeczności.

Przedstawiamy harmonogram wydarzeń w 2025 r. i serdecznie zapraszamy do udziału w obchodach jubileuszu.

Krzysztof Gołaszewski
Burmistrz Łap

Leszek Paweł Gulewicz
Przewodniczący Rady Miejskiej w Łapach

Harmonogram obchodów setnej rocznicy uzyskania praw miejskich przez Łąpy

Styczeń

9 stycznia Otwarcie całorocznej wystawy plenerowej „Historia Łap”, Plac NSZZ „Solidarność”

19 stycznia Gala z okazji 100-lecia Łap

23 stycznia „Odkrywamy Łąpy na nowo – rozmowy o historii”, Biblioteka

25 stycznia godz. 18:00 „Koncert rockowy na stówę”, Dom Kultury

30 stycznia Spotkanie dla dzieci „Łąpy tu mieszkam i żyję”, Biblioteka

Luty

1 lutego godz. 17 Ludowy musical „Witaj, że kolędo. Tradycja jest najważniejsza”, Dom Kultury

6 lutego Spotkanie z redaktorami „Gazety Łapskiej”. Otwarcie wystawy archiwalnych wydań „Gazety Łapskiej”, Biblioteka

20 lutego „Odkrywamy Łąpy na nowo – rozmowy o historii”, Biblioteka

23 lutego godz. 16.00 Wieczór autorski poświęcony premierze książki pt. „Łąpy. Miasto, które się narodziło” Piotra Sobieszcza, Dom Kultury

Marzec

3 marca Wystawa pn. „Kronika ZNTK Łąpy”, Biblioteka

20 marca „Odkrywamy Łąpy na nowo – rozmowy o historii”, Biblioteka

Kwiecień

9 kwietnia Międzypokoleniowy spacer po Łapach

26 kwietnia Wystawa plenerowa „Historia sportu w Łapach”, Stadion miejski

Maj

5 maja Otwarcie wystawy plenerowej „Uchwycona przeszłość”, Plac NSZZ „Solidarność”

7 maja Międzypokoleniowy spacer po Łapach

11 maja Gra terenowa „Bingo! Łap historię w akcji!”

24 maja Rajd motocyklowy

Czerwiec

1 czerwca Piknik Rodzinny „Dzień Dziecka”, Plac NSZZ „Solidarność”

7 czerwca Nadzwyczajna sesja Rady Miejskiej w Łapach z okazji 35-lecia łapskiego samorządu
Dni Łap

11 czerwca Kapsuła czasu, Plac Niepodległości

12 czerwca Gala finałowa „Międzypokoleniowy turniej historyczny wiedzy o Łapach”, Dom Kultury

13 czerwca Potańcówka „Na patelni”

14 czerwca Gala Boksu, Stadion miejski

15 czerwca Koncert zespołu ENEY, Stadion miejski

18 czerwca Potańcówka „Na patelni”

Lipiec

4 lipca Wystawa „100 lat miasta Łąpy”, „Galeria pod Zegarem” Dom Kultury

Sierpień

16 sierpnia Narwiański Zajazd Szlachecki. Zjazd Rodu Łapińskich, Łąpy-Szotałdy

29 sierpnia Potańcówka „Na patelni”

Wrzesień

17 września Przegląd filmów dokumentalnych o Łapach, Dom Kultury

Październik

11 października Przegląd Filmów Amatorskich „Łąpa – 100 historii na 100 lat”, Dom Kultury

Listopad

7 listopada Spacer wspomnień po łapskim cmentarzu z Łapskim Towarzystwem Regionalnym

Grudzień

2 grudnia Podsumowanie jubileuszu 100-lecia miasta Łąpy, Biblioteka